

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΠΛΑΝΟΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ὑπὸ τοῦ κ. ANDRÉ BRUNET

Καθηγητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Σχολῆς Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελματῶν καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Πολιτικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Παρισίων

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὴν εἰδικῶς γραφεῖσαν διὰ τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου εἰσαγωγῆν τοῦ κ. André Brunet, Καθηγητοῦ εἰς τὸ Conservatoire National des Arts et Métiers καὶ εἰς τὸ Institut d'Études Politiques τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Ὁ κ. A. Brunet ὑπῆρξεν ὁ γενικὸς εἰσηγητὴς τοῦ Γαλλικοῦ Πλάνου καὶ θεωρεῖται εἰς τῶν ἀρίστων λογιστικῶν συγγραφέων. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ ὁ κ. Brunet ἐξέδωκε τελευταίως τὸ ἐξόχου ἐνδιαφέροντος ἔργον τοῦ «La normalisation de la Comptabilité, τοῦ ὁποίου περίληψιν ἐδώσαμεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τεῦχος τοῦ παρόντος τόμου τῶν «Σπουδῶν». Ὁ κ. A. Brunet παρεκλήθη νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ δώσῃ σειρὰν διαλέξεων].

Τὸ Γραφεῖον Ἐρευνῶν τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν εὐτυχή πρωτοβουλίαν νὰ παρουσιάσῃ ἐν Ἑλλάδι τὰ λογιστικὰ σχέδια τῶν διαφόρων χωρῶν, μᾶς ἐζήτησεν, ἀσφαλῶς ἕνεκα τῆς διπλῆς μας ἰδιότητος ὡς Γενικοῦ Εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Τυποποιήσεως τῆς Λογιστικῆς καὶ ὡς συγγραφέως κατὰ τὸ 1951 ἐνὸς ἔργου ἀφιερωμένου εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο, νὰ προλογίσωμεν τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου 1947. Μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἱκανοποιούμεν τὴν παράκλησιν ταύτην διότι ἡ παρουσίασις τῶν πάσης φύσεως λογαριασμῶν ἐπὶ ἐνιαίω καὶ ὀρθολογικῶν βάσεων, ἐν ἑκ τῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τῆς συγχρόνου οἰκονομίας, εὐρίσκεται εἰς τὴν βάση πάσης οἰκονομικῆς ἐρεῦνης ἢ μελέτης καὶ θὰ συντελέσῃ, κατὰ τὴν γνώμην μας, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Ἄλλ' οἷονδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον τὰ ζητήματα ταῦτα παρουσιάζουν, κατὰ τὴν γνώμην μας, δὲν δυνάμεθα, ὡς ἐκ τῆς εὐρύτητός των, νὰ τὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα ἐν τῇ συνόλῳ των· ἄλλωστε τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν ἔχουν ἤδη ἀναπτυχθῆ λίαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Στράτου Παπαϊωάννου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου τεύχους τῆς παρούσης σειρᾶς, ὀρισμένων μερῶν τοῦ ὁποῖου ἐλάβομεν γνώσιν μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος, χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ συνδρομὴν τοῦ κ. Ἀντωνίου Δελαγραμμάτικα, ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἑλλάδος. Διὰ νὰ θέσωμεν τὸ πρόβλημα ὡς ἡμεῖς τὸ ἀντιλαμβανόμεθα, ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ὑπενθυμίσωμεν μόνον τὸν κατὰ τὸ ἔτος 1951 προταθέντα ὑφ' ἡμῶν ὄρισμὸν τῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως ἢ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μας «εἶναι τὸ σύνολον τῶν κανόνων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολυπλόκων, οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζονται—εἴτε οἰκιοθελῶς εἴτε κατόπιν νομοθετικῶν ἢ συμβατικῶν διατάξεων—παρὰ συνόλου ἐπιχειρήσεων ἀνηκουσῶν ἢ μὴ εἰς τὸν αὐτὸν ἐπαγγελματικὸν κλάδον καὶ ὀργανωμένων ἐπὶ ἐνιαίω βάσει ὅσον ἀφορᾷ τὴν λογιστικὴν, τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κόστους ἢ τὴν παρουσίασιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τεχνικῶν ἀποτελεσμάτων, ἵνα ἐξασφαλίξεται ἡ δυατότης τῆς συγκρίσεώς των καὶ διευκολύνεται ἡ μελέτη ἢ ὁ ἐλεγχὸς των πρὸς ὄφελος τῆς ἐπιχειρήσεως, τοῦ κλάδου ἢ τοῦ ἔθνους».

Διὰ τὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν θὰ προσπαθῆσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν κατωτέρω ἐν ὀλίγοις τὸ ἱστορικὸν τῆς γαλλικῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως, τὰ οὐσιώδη χαρακτηριστικὰ τοῦ Σχεδίου 1947, τὴν ἐφαρμογὴν τὴν ὁποίαν ἔσχε μέχρι τοῦδε καὶ τὴν μελλοντικὴν προοπτικὴν τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει.

I.—Ἱστορικὸν τῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως ἐν Γαλλίᾳ

Χωρὶς νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸν 18ον αἰῶνα, ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ γάλλος De la Porte ἔγραψεν σύγγραμμα τὸ ὁποῖον ἐσημείωσε* πολλὰς ἐκδόσεις (1) καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ μερικοὶ ξένοι συγγραφεῖς εἶδον τὴν πρώτην σύλληψιν τῆς ἐννοίας τῆς λογικῆς κατατάξεως τῶν λογαριασμῶν, κατὰ τὸ 1880 ἐσημειώθη κίνησις τις ἐν Γαλλίᾳ ὑπὲρ τῆς ἐνοποιήσεως τῶν ἰσολογισμῶν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου τὸ πρόβλημα ἐμελετήθη ὑπὸ Συνεδρίου Λογιστῶν συνελθόντος ἐν Παρισίοις. Τὸ 1901, ἡ 8η σύνοδος τοῦ Διεθνoῦς Ἰνστιτούτου Στατιστικῆς ἀνεζήτησεν ἐν Βουδαπέστη «τὸν καθορισμὸν τοῦ καλυτέρου τρόπου, ἀπὸ ἀπόψεως διεθνoῦς στατιστικῆς, διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν ἰσολογισμῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν» καὶ ἡ γαλλικὴ συμβολὴ ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως ἐποικοδομητικὴ, χάρις εἰς τὰ κατατεθέντα ὑπομνήματα τῶν κ.κ. Decoudu, Pierre des Essars καὶ Savigny. Τὸ 1902 συνεστήθη ἐν Γαλλίᾳ ἐξωκοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ νομικῶν καὶ ἐμπειρογνομόνων, ὁ δὲ κ. Alphonse Neymarck, τέως Πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Στατιστικῆς Παρισίων, ὤρισθη εἰσηγητὴς τῆς, ὅπως ἄλλωστε ἦτο καὶ κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦ 1901.

Ἡ κίνησις αὕτη δὲν κατέληξεν εἰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς ἕνεκα τοῦ σκεπτικισμοῦ ἢ τῆς ἀντιθέσεως τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσαν οἱ χρησιμοποιοῦντες τὰ οικονομικὰ στοιχεῖα, τῶν ὁποίων αἱ ἀντιρρήσεις ἐπαναλαμβάνονται ἐνίοτε καὶ σήμερον, ἐνετάθη ὅμως τὸ 1903 διὰ τῆς ἀξιολόγου μελέτης: «Ἡ ἐνοποιήσις τῶν ἰσολογισμῶν τῶν μετοχικῶν ἐταιριῶν, δημοσιευθεῖσης ὑπὸ τοῦ Γάλλου Eugene Léautey, ὁ ὁποῖος ἐπρότεινε ἀριθμὸν τινα κανόνων ὡς καὶ ὑπόδειγμα τυποποιημένου ἰσολογισμοῦ τοῦ ὁποῖου ὁ «ἐλαστικὸς» χαρακτήρ προσσημόζετο εἰς τὰς «διαφόρους ἀνάγκας».

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ ἀναφέρωμεν τὸν συγγραφέα τούτου, τοῦ ὁποῖου αἱ εὐρεταὶ ἀπόψεις καὶ ἡ ἐξονυχιστικὴ ἀνάλυσις τὸν καθιστοῦν, κατὰ τὴν γνώμην μας, πραγματικὸν πρόδρομον τῆς νεωτέρας λογιστικῆς τυποποιήσεως.

Οὗτος, ἀφοῦ ἐδήλωσεν ὅτι «ἐφ' ὅσον οἱ λῆσμοὶ καὶ τὰ ἰσοζύγια τῶν ἢ οἱ ἰσολογισμοὶ ἀποτελοῦν τὸ κοινὸν μέτρον τῶν οικονομικῶν συναλλαγῶν, δὲν θὰ ἔπρεπε, πρὸς τὸ γενικὸν ἢ παγκόσμιον συμφέρον, νὰ εἶναι οὗτοι καὶ ἀκριβεῖς, ὡς αἱ μονάδες θάρους, αἱ μονάδες μετρήσεως καὶ τὰ νομίσματα:», ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ λογιστικὴ τυποποίησις «δὲν εἶναι χίμαιρα», «ὅτι εἶναι πραγματοποιήσιμος ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ στηριχθῆ ἐπὶ ἐπιστημονικῆς μεθόδου». Προησθάνθη ἐπίσης τὴν διεθνή ἀπήχησιν ὅταν ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν νὰ ἴδῃ τὴν Γαλλίαν συμπληροῦσαν διὰ τῆς ἐνοποιήσεως τῶν ἰσολογισμῶν τὸ ἔργον τῶν σοφῶν τῆς οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὴν μετρολογίαν.

Καίτοι τὸ πρόβλημα τῆς τυποποιήσεως ἐτέθη οὕτω ἐν Γαλλίᾳ ἐν ὅλῃ τῇ ἐκτάσει του, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ αἰῶνος, αἱ προταθεῖσαι τότε λύσεις αὐτοῦ

(1) «Ἡ ἐπιστήμη τῶν ἐμπορῶν καὶ καταστιχογράφων ἢ γενικαὶ ὁδηγίαι ἐπὶ παντὸς ὅπου ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς λῆσμούς τῶν ἐμπορῶν, τόσον διὰ τὰς τραπεζικὰς ἐργασίας ὅσον καὶ διὰ τὰ ἐμπορεύματα, καὶ τῶν οικονομολόγων διὰ τοὺς λῆσμούς» Paris, 1732.

δὲν εἶχον πρακτικὴν ἀπήχησιν. Ἐχρειάσθη νὰ παρέλθουν πολλὰ ἔτη ἔκτοτε ἵνα ἡ τυποποίησις τῶν λ)σμῶν εἰσέλθῃ εἰς τὸ πεδῖον τῆς πραγματοποιήσεως. Τὰ κυριώτερα νομοθετικὰ στάδια τῆς ἐξελιξέως ταύτης ὑπῆρξαν :

—Τὸ νομοθετικὸν διάταγμα τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1935 τὸ ὁποῖον ἀφ' ἐνὸς μὲν προβλέπει ὠρισμένην ὑποδιαίρεσιν τοῦ λ)σμοῦ «Κέρδη καὶ Ζημίαι», ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐπιβάλλει, ἐκτὸς ἀντιθέτου εἰδικῆς ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων, τὸ πάγιον τῶν κανόνων τῆς ἀποτιμῆσεως ὡς καὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ τοῦ λ)σμοῦ «Κέρδη καὶ Ζημίαι».

—Τὸ διάταγμα τῆς 29 Ἰουλίου 1939 ρυθμίζον τὴν λογιστικὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων πάσης φύσεως καὶ κεφαλοποιήσεως.

—Ὁ νόμος τῆς 13 Ἰουνίου 1941 ὅστις, συστήσας τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου Τραπεζῶν ἐξουσιοδότησε ταύτην νὰ ἐπιβάλλῃ ὑποχρεώσεις λογιστικῆς φύσεως διὰ σκοποῦς ὀργανώσεως καὶ ἐπαγγελματικοῦ ἐλέγχου.

—Τὸ διάταγμα τῆς 22 Ἀπριλίου 1941 τὸ ὁποῖον συνέστησε τὴν ἐξ ἀντιπροσώπων ὄλων τῶν Ὑπουργείων ἀπαρτισθεῖσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ Λογιστικοῦ Σχέδιου, τῆς ὁποίας αἱ ἐργασίαι γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Λογιστικὸν Σχῆδιον 1942» ἐφηγηρόσθησαν ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἐξηγητημένων ἐκ τοῦ Συμβουλίου Ὄργανώσεως Ἀεροναυτικῶν Βιομηχανιῶν καὶ υἱοθετήθησαν προαιρετικῶς ὑπὸ ἀριθμοῦ τινος ἐπιχειρήσεων.

Ἐνῶ τὸ πρῶτον τῶν ἀνωτέρω κειμένων περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν χρόνῳ τὴν τυποποίησιν τῶν λογιστικῶν στοιχείων, τῶν δημοσιευομένων παρὰ συγκεκριμένης ἐταιρίας, τὰ ἐπόμενα δύο μέτρα ἀποτελοῦν, ἀντιθέτως, πρακτικὴν τυποποίησιν τῶν λ)σμῶν, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ ἔκτασις διαγράφεται ἐντὸς σαφῶς καθωρισμένων οικονομικῶν τομέων. Ἀπασαὶ αἱ διατάξεις αὗται ἔχουν, ἄλλωστε, αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν.

Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ἐπιτροπῆς 1941—1942, ἡ τελευταία τυποποίησις ἔδει νὰ ἔχῃ γενικὴν ἐφαρμογὴν, ἀλλ' ἐγκατελείφθη. Τοῦτο δὲν ὀφείλεται τόσο ἐν εἰς τὰς ὀργανικὰς ἀτελεῖας τῆς ὅσον ἐν εἰς τὰς πολιτικὰς περιστάσεις ὡς εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ὁ ἐπικρατῶν τότε στενὸς οικονομικὸς ἔλεγχος, καὶ αἱ συχναὶ ἀδέξια ἀπόπειραι τῶν Συμβουλίων ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως στατιστικῆς φύσεως, προσέφεραν εἰς τοὺς πολεμίους τῆς ἰδέας τῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως νέα καὶ πολυάριθμα ἐπιχειρήματα.

Ἐν τούτοις τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀπέβη ἀνωφελές, διότι κατὰ πρῶτον ἐπέτυχε νὰ θέσῃ τὸ πρόβλημα ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, ἐπὶ πλέον δέ, διὰ τῶν ἀντιρρήσεων ὡς προεκάλεσε, διήγειρε τὴν περιέργειαν τόσο τῶν λογιστικῶν τεχνικῶν ὅσον καὶ τῶν ἀρμοδίων εἰς τοὺς κόλπους τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὸ μεγαλύτερον πλεονέκτημα τοῦ ἔργου τούτου εἶναι, τέλος, ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως λογιστικῆς τεχνικῆς ἀπετέλεσε πεδῖον πειραματισμοῦ τοσοῦτον μᾶλλον καρποφόρου καθ' ὅσον τὸ Σχῆδιον 1942 ἔτυχεν ἐπαρκῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἀνελύθησαν ὑπὸ τῆς συσταθείσης τὸ 1946 Ἐπιτροπῆς Λογιστικῆς Τυποποιήσεως (Commission de Normalisation des Comptabilités) καὶ τῆς ὁποίας τὰ συμπεράσματα συνιστοῦν τὸ Λογιστικὸν Σχῆδιον 1947.

Ἡ τελευταία αὕτη Ἐπιτροπὴ προέβη ἐπὶ πλέον εἰς εὐρεῖαν ἔρευναν μεταξύ τῶν τεχνικῶν τῆς λογιστικῆς καὶ ἐμελέτησε τὰς γενομένας ἐργασίας ἐπὶ τοῦ προ-

κειμένου, συγκεκριμένως τὰς ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Γαλλικῆς Ὁργανώσεως (Comité National de l' Organisation Française), ὡς καὶ διαφόρους ἄλλας πραγματοποιήσεις ὅπως π.χ. τὴν τυποποίησιν τοῦ Μονακῶ (Ἰανουάριος 1946), ἣτις εἶναι ἔργον Γάλλου ἐμπειρογνώμονος.

II.—Γενικά χαρακτηριστικά τοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου 1947

Τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς Λογιστικῆς Τυποποιήσεως ἀνελύθη εἰς τὴν Γενικὴν Εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν εἶχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσωμεν ἐξ ὀνόματός της. Θὰ περιορισθῶμεν ὅθεν νὰ ὑπογραμμίσωμεν εἰς τὸ παρὸν τὰ δύο οὐσιώδη χαρακτηριστικά : τὴν γενικὴν του μορφήν καὶ τοὺς οἰκονομικούς του σκοπούς.

Τὸ πρῶτον χαρακτηριστικὸν ἔγκειται τόσον εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Σχεδίου ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἣτις θὰ ἔδει νὰ γίνῃ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῶν καταρτισάντων αὐτό.

Αἱ πολυάριθμοι διατάξεις αἱ υἱοθετηθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς δύνανται νὰ ὑπαχθοῦν εἰς πέντε κατηγορίας :

- ὄρολογία
- τυποποιημένον σχέδιον λογαριασμῶν, ἧτοι τυποποιημένος κατάλογος λ/σμιῶν συνοδευόμενος ὑπὸ κανόνων λειτουργίας τινων ἐξ αὐτῶν
- κανόνες ἀποτιμήσεως
- τυποποιημένα ὑποδείγματα οἰκονομικῶν καταστάσεων ἰσολογισμοῦ, λ/σμοῦ ἐκμεταλλεύσεως, καὶ λ/σμοῦ «Κέρδη καὶ Ζημίαι»)
- μέθοδος ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους καὶ σχέδιον ἀναλυτικῆς λογιστικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Πρόκειται ὅθεν περὶ τυποποιήσεως ἐκτετατομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς λογιστικῆς.

Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῆς καθολικότητος ἐπανευρίσκομεν εἰς τὸ πιθανολογούμενον πεδίου ἐφαρμογῆς τῆς μεταρρυθμίσεως. Πρόκειται πράγματι περὶ «Γενικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου», αἱ διατάξεις τοῦ ὁποίου κατηρτίσθησαν εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἢ φύσις τῆς δραστηριότητός των, αἱ διαστάσεις των ἢ ἡ δριμύνησις των. Ἄλλ' ἀπόψεις τεχνικαί, ἂν μὴ καὶ ψυχολογικαί, δὲν ἐπιτρέπουν τὴν τυφλὴν ἐφαρμογὴν ἐνὸς ἐνιαίου συστήματος τοῦ ὁποίου αἱ ιδιότητες πρέπει νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἐνὸς ἐκάστου οἰκονομικοῦ τομέως καὶ ἐνὸς ἐκάστου τύπου ἐπιχειρήσεως.

Ἡ ἀναγκαία αὕτη προσαρμογὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐσκόπει νὰ δώσῃ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἐλαστικότητα, πρέπει νὰ ἐκδηλοῦται δι' ἐπαγγελματικῶν Σχεδίων τῶν ὁποίων ἡ ἐκπόνησις τίθεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Λογιστικῆς (Conseil Supérieur de la Comptabilité) εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἐλαστικότητες αἱ ὑπαγορευόμεναι ὑπὸ τῶν πρακτικῶν ἀναγκῶν νὰ σέβωνται τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ Γενικοῦ Σχεδίου καὶ νὰ μὴ ἀντιτίθενται πρὸς τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ὃν ἐπιζητεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ Λογιστικῆς Τυποποιήσεως, ἧτοι : νὰ διευκολύνουν τὴν συγκέντρωσιν, ἐκ λογιστικῶν πηγῶν, τοῦ ὕλικου πληροφοριῶν οἰκονομικῆς φύσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εὐρεθεῖσα ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἐνώπιον πολλῶν κατευθύνσεων ὡς ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὰς ἐργασίας της, ἐτάχθη ἀδιστακτικῶς ὑπὲρ τῆς

οικονομικῆς ἀπόψεως τῆς λογιστικῆς, ἀσπαζομένη οὕτω μίαν τῶν γενομένων ἐπικρίσεων κατὰ τοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου 1942, τοῦ ὁποίου ἡ διάρθρωσις εἶχε θεωρηθῆ ὡς «ἀποβλέπουσα κυρίως εἰς τὸν ἀκριθῆ καθορισμὸν τῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τὴν γνῶσιν τοῦ κόστους». Ἄν καί, λαμβάνουσα τοιαύτην στάσιν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἠθέλησε νὰ διευκολύνῃ τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀριθμητικῶν δεδομένων τῶν ὁποίων ἡ συγκέντρωσις εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν κἀρτίσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομικῆς λογιστικῆς, δὲν ἐθυσίασεν ἐν τούτοις εἰς τὰς ἀπαιτήσεις ταύτης τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ ἀνάλυσις τῆς διαχειρίσεως τῆς ὁποίας δὲν δύναται παρὰ νὰ ὠφεληθῆ μεγάλως ἐκ τῆς χρήσεως ὀρθολογικῶν κανόνων.

Ἡ φροντίς τῆς διευκολύνσεως τῆς παροχῆς πληροφοριῶν καταφαίνεται οὐσιωδῶς ἐν τῷ Λογιστικῷ Σχεδίῳ 1947 ἐκ τριῶν μέτρων :

—τῆς κατ' εἶδος κατατάξεως τῶν συνιστῶντων τὰ ἔξοδα (charges) ἐκμεταλλεύσεως στοιχείων, ὅπερ ἐπιτρέπει, χάρις εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν δεδομένων τῶν προκυπτόντων ἐκ τῆς λογιστικῆς τῶν ἐπιχειρήσεων, τὴν ἐπίτευξιν συνολικῶν στατιστικῶν στοιχείων ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων, φόρων κλπ.

—τοῦ οἰκονομικοῦ προσανατολισμοῦ ὅστις δίδεται εἰς τὸν ἰσολογισμὸν «τοῦ ὁποίου ἡ κάθετος διάταξις τείνει νὰ πλησιάσῃ τὴν κατάταξιν κατὰ οἰκονομικὰς λειτουργίας» καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐπιχειρήσεως διακρίνονται ἀναλόγως τῆς χρησιμοποίησέως των ἢ τῆς θέσεώς των

—τῆς δημιουργίας ἢ τῆς συγκεντρώσεως, εἰς παραρτήματα τῆς λογιστικῆς ἢ τοῦ ἰσολογισμοῦ, πληροφοριῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ χρηματοπιστωτικῆς διαχειρίσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ὁποίας ἡ σύνθεσις συμβάλλει ἐξ ἴσου εἰς τὸν καταρτισμὸν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομικῆς λογιστικῆς.

Καίτοι ἡ υἱοθέτησις τυποποιήσεώς τινος, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ ταύτης, ἀποτελεῖ ἤδη πρόοδον, ἐφ' ὅσον αὕτη, ἐπιβάλλουσα τὴν ὁμοιομορφίαν, ἐξασφαλίζει τὴν δυνατότητα συγκρίσεως, ἐν τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ ἐμόχθησεν ἵνα συντελέσῃ εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς λογιστικῆς τεχνικῆς. Ἄλλὰ διὰ νὰ χαρακτηρίσωμεν σχετικῶς τὸ ἔργον τῆς, δεόν νὰ διακρίνωμεν τὴν γενικὴν ἢ χρηματοοικονομικὴν λογιστικὴν ἀπὸ τὴν ἀναλυτικὴν λογιστικὴν ἐκμετάλλευσιν.

Διὰ τὴν πρώτην τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ περιωρίσθη εἰς τὸν καταρτισμὸν σχεδίων (λ)σμῶν, ὑποδειγμάτων—τύπων χρηματοοικονομικῶν καταστάσεων καὶ εἰς τὴν ὑπόδειξιν ὀρολογίας, τὴν ὁποίαν καθιέρωσεν ἡ πρακτικὴ τῶν καλῶς διοικουμένων ἐπιχειρήσεων.

Ἡ ἀναλυτικὴ λογιστικὴ ἐκμεταλλεύσεως ἔχει ἐξ ἄλλου ὡς σκοπὸν νὰ καθορίξῃ περιοδικῶς :

—τὸ κόστος τῶν ὕλων, ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων, τὰ ὁποία ἡ ἐπιχειρήσις ἠγγόρασε, κατεσκευάσε καὶ ἐπώλησε.

—τὰ ἀποθέματα τῶν ἀγαθῶν τούτων, χάρις εἰς τὴν τήρησιν διαρκοῦς λογιστικῆς ἀπογραφῆς.

—τὰ ἀναλυτικὰ ἀποτελέσματα ἐκμεταλλεύσεως κατὰ κλάδους δραστηριότητος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὑποδηρημένους.

Οὕτω δικαιολογεῖται ὁ νέος ἀκριβέστερος ὅρος διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐπιτροπὴ Τυποποιήσεως ἐχαρακτήρισεν ὅτι ἡ παράδοσις ὀνομάζει συνήθως βιομηχανικὴν λογιστικὴν.

Μία τῶν πρωτοτυπιῶν τοῦ Γαλλικοῦ Σχεδίου 1947 ἔγκειται εἰς τὸν ὀλοσχερῆ διαχωρισμὸν τῶν δύο κλάδων τῆς λογιστικῆς τῶν ὀποίων ἡ σύνδεσις ἐξασφαλίζεται διὰ τῶν λεγομένων διαμέσων ὑπολογιστικῶν λ)σμῶν (*comptes réfléchis*), οἵτινες ἀποτελοῦν, τρόπον τινα, τὸν καθρέπτην τῶν δεδομένων τὰ ὁποῖα παρέχονται ὑπὸ τῆς γενικῆς λογιστικῆς. Τοιοῦτο σύστημα, ἡ ἐλαστικότης τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκδηλος, παρέχει τὴν δυνατότητα νὰ διαχωρίζωνται ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ οἱ δύο τύποι ἐγγραφῶν καὶ νὰ πραγματοποιηθῶσι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἡ λογιστικὴ τυποποίησις ὄλων τῶν ἐπιχειρήσεων εἴτε αὐταὶ τηροῦν, εἴτε ὄχι, λογιστικὴν κόστους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κόστους, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξέλεξε τὴν μέθοδον τῶν θέσεων κόστους, τὴν ὁποίαν ἐδανείσθη ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς C.E.G.O.S., εἰς τὴν ὁποίαν ἕμως ἐπέφερε διαφόρους βελτιώσεις. Πρόκειται περὶ συστήματος ἀπολύτου ἀκριβείας ἀλλὰ καὶ πολυπλόκου, διὰ τοῦτο δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ ἐτι περαιτέρω καὶ νὰ δεχθῆ ἄλλας μεθόδους περισσότερον συγχρονισμένας οἷαι εἶναι τὸ πρότυπον κόστος, ἢ τὸ κόστος βάσει προκαθωρισμένων τιμῶν, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις προϋποθέτει ὠρισμένους ὅρους τεχνικῆς φύσεως, οὓς πολλαὶ ἐπιχειρήσεις δὲν εἶναι ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσουν. Ἐλαβεν ἕμως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ὥστε ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα συστήματα νὰ παραμῆνῃ ἐφικτὴ, ὑπὸ τὸν ὅρον ἕμως νὰ περιορίζεται εἰς τὰ πλαίσια τῆς μεθόδου τῶν θέσεων κόστους ἧτις, τρόπον τινα, ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ταυτοχρόνως τὸ πλαίσιον καὶ τὸ «κοινὸν δίκαιον».

Ἡ τοιαύτη τοποθέτησις «ὄχι μόνον δὲν καθηλώνει στάσιμον τὴν λογιστικὴν τεχνικὴν ἀλλὰ διευκολύνει τὴν πρόοδον ταύτης». Ἀνάλογον συμπέρασμα ἐξάγεται ἐκ τῆς θέσεως ἣν ἐλαβεν ἡ Ἐπιτροπὴ ὡς πρὸς τὰ συστήματα καὶ τὰς μεθόδους τῶν ὀποίων αἱ ἐπιχειρήσεις ἔχουν τὴν ἐλευθέραν ἐκλογὴν.

Νομίζω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν τῷ συνόλῳ κατώρθωσε νὰ συνδυάσῃ :

- τὰς ἀπαιτήσεις οἰασθήποτε τυποποιήσεως
- τὴν ἀνάγκην τῆς συγκεντρώσεως πληροφοριῶν οἰκονομικῆς φύσεως.
- τὰς ἀνάγκας τῶν ἐπιχειρήσεων
- τὰς ἀξιώσεις τῆς λογιστικῆς προόδου

Ὁ ἐποικοδομητικὸς χαρακτήρ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξετιμήθη δεόντως ὑπὸ τῶν τεχνικῶν τῆς λογιστικῆς καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀκόμη, ὡς δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν ἐπομένων μαρτυριῶν τὰς ὁποίας ἠρύσθημεν ἐκ τοῦ Δελτίου Πληροφοριῶν τοῦ Ἀνωτέρου Συμβουλίου τῆς Λογιστικῆς. Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Ἐταιριῶν Ἀρχιλογιστῶν ἐδήλωσε διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, ὅτι τὸ Γενικὸν Λογιστικὸν Σχέδιον ἐγένετο εὐμενῶς δεκτὸν ἐν τῷ συνόλῳ του παρὰ τῶν μελῶν αὐτῆς. Εἰς τὸ Διεθνὲς Λογιστικὸν Συνέδριον τὸ ὁποῖον συνήλθεν εἰς Παρίσιους τὸ 1948, ὁ γενικὸς Εἰσηγητὴς ἐτόνισεν ὅτι «οὐδεμία ἀντίρρησης γενικῆς φύσεως, δύναται νὰ προβληθῆ κατὰ τοῦ Σχεδίου» διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔδει νὰ ἐξευρεθοῦν μερικαὶ ἐλαστικότητες ἐφαρμογῆς, ὥστε νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν «ὠρισμένοι ιδιαίτεροι λεπτομέρειαι ἀφορῶσαι τὴν ὑφὴν τῶν ἐπιχειρήσεων». Τὸ Ἐθνικὸν Συνέδριον τῶν Συμβουλίων τοῦ Σώματος τῶν Ὀρκωτῶν Λογιστῶν καὶ τῶν Ἀγεγνωρισμένων Λογιστῶν, συνελθὼν εἰς Στρασβούργον τὸ 1949, υἱοθέτησεν ἀνάλογον στάσιν, τὸ αὐτὸ δὲ Συνέδριον, συνελθὼν εἰς Λυὼν τὸ 1951 συνέστησε τὴν υἱοθέτησιν τοῦ Σχεδίου, ἐκφράσαν συνάμα τὴν εὐχὴν ὅπως ἐκπονηθοῦν καὶ ἐπαγγελματικὰ Σχέδια. Τέλος,

τά τεχνικά προτερήματα του Σχεδίου τούτου ανεγνωρίσθησαν υπό των ἐργοδοτικῶν οργανώσεων ὡς καὶ ὑπὸ των συνδικαλιστικῶν σωματείων των μισθωτῶν.

Μερικοὶ συγγραφεῖς κατέκριναν τὸ Λογιστικὸν Σχέδιον 1947, ἀλλ' οἱ ἐξουσιοδοτημένοι ἐκπρόσωποι των οργανώσεων των ἀτόμων τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιήσουν τὸ σχέδιον συνεφώνησαν εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρίσουν τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποιον τοῦτο παρουσιάζει. Μερικαὶ ὁμῶς των ἐν λόγῳ οργανώσεων ἐξέφρασαν συνάμα τὴν εὐχὴν ὅπως ἐπενεχθοῦν εἰς τὸ σχέδιον τροποποιήσεις τινες καὶ ἐξασφαλισθῆ μεγαλυτέρα ἐλαστικότης εἰς τὴν ἐφαρμογὴν του. Πρὶν νὰ λάβωμεν θέσιν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶνα: ἀνάγκη νὰ ἐκθέσωμεν τὸ πολυπλοκὸν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Γενικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου.

III.—Τὸ πεδῖον ἐφαρμογῆς τοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου 1947

Οἱ συντάκται τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου ἀπέβλεπον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐφαρμογὴν τούτου. Τὸ Οἰκονομικὸν Συμβούλιον, τὴν 23ην Μαρτίου 1949, ἀπεφάνθη ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, κατηρτίσθη μάλιστα καὶ σχετικὸν προσχέδιον λογιστικοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Λογιστικῆς. Ἡ ἐφαρμογὴ ὁμῶς τοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου δὲν ἔλαβεν ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρα παρὰ μόνον προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων ἀνηκουσῶν εἰς τὸν κρατικὸν ἢ ἡμι-κρατικὸν τομέα ἢ ἀπολαουσῶν ὠρισμένων προνομίων παραχωρηθέντων ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἀφοῦ ἀνελύσαμεν τὸ πεδῖον τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Σχεδίου 1947 θὰ προσπαθήσωμεν νὰ κρίνωμεν τὴν πρακτικὴν σημασίαν τοῦ σχεδίου τούτου.

Προκειμένου περὶ τῆς πρώτης κατηγορίας ἐπιχειρήσεων, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Σχεδίου ἐπεβλήθη ὀλιγῶς ἢ μερικῶς.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1947 ὑπάγονται ὁμοίως οἱ ἔχοντες βιομηχανικὸν ἢ ἐμπορικὸν χαρακτῆρα κρατικοὶ ὀργανισμοὶ ὡς καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις των ὁποίων τὸ 20 ο/ο τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Κράτους ἢ δημοσίου τινος ὀργανισμοῦ. Αἱ διατάξεις αὗται ἐφηρμόσθησαν σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν ἢ χρηματοοικονομικὴν λογιστικὴν. Ἀντιθέτως, τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀναλυτικὴν λογιστικὴν ἐκμεταλλεύσεως μέτρα (ὑπολογισμὸς κόστους) μόνον μερικῶς ἐφαρμόζονται μέχρι σήμερον, διότι ἡ ἐφαρμογὴ των ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου εἶναι πολυπλοκωτέρα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου Λογαριασμῶν των δημοσίων ἐπιχειρήσεων, συσταθεῖσα εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, διετύπωσεν ἀπὸ τοῦ 1951 λίαν εὐνοϊκὴν κρίσιν ἐπὶ των ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἀπέδωσεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Σχεδίου 1947. Ἡ Ἐπιτροπὴ διεπίστωσεν «ἀξιόλογον πρόοδον» καὶ ἐδήλωσεν ὅτι, χάρις εἰς τὴν λογιστικὴν τυποποίησιν, «τὰ ἀποτελέσματα διαχειρίσεως δύνανται νὰ ἀναλύωνται καὶ ἐκτιμῶνται σαφέστερον». Ἐν καὶ τὸ Νομοθ. Διάταγμα τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1947 ἀφορᾷ περιωρισμένον ἀριθμὸν ἐπιχειρήσεων, αὗται ἀντιπροσωπεύουν ἕνα σημαντικὸν τομέα τῆς Γαλλικῆς οἰκονομίας, διότι ἡ ἐνοποίησις των λ)σμῶν εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη αὗται ὑποχρεοῦνται, προσφέρει οὐσιώδη συμβολὴν εἰς τὴν συγκέντρωσιν οἰκονομικῶν πληροφοριῶν.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐνισχύεται ἐκ τῆς ὀλικῆς ἢ μερικῆς τυποποιήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται, δυνάμει των προαναφερθέντων διαταγμάτων, αἱ τράπεζαι καὶ αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι, ἐθνικοποιημένα ἢ ἐλεύθερα. Ἀναμφιδόλως τὰ ἐφαρ-

μοζόμενα μέτρα εις τὰς κατηγορίας ταύτας τῶν ἐπιχειρήσεων διαφέρουν τῶν διατάξεων τὰς ὁποίας ἐθέσπισε τὸ Λογιστικὸν Σχέδιον 1947, τῶν ὁποίων ἄλλωστε ταῦτα προηγήθησαν καὶ πρὸς τὰς ὁποίας ταῦτα δέον, κατ' ἀρχήν, νὰ προσαρμοσθῶν, ἀλλὰ ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ λογιστικὴ τυποποιήσις, ἐξεταζομένη ἐν τῷ συνόλῳ τῆς, δέον νὰ μὴ παραγνωρισθῇ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ παρουσιάζουν.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Σχεδίου 1947 εἶναι ἐξ ἴσου ὑποχρεωτικὴ δι' ὠρισμένας ἐπιχειρήσεις ἢ ἰδρύματα προσφέροντα ὑπηρεσίαν γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἢ ἀπολαμβάνοντα κρατικῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως.

Δὲν πρόκειται νὰ παραθέσωμεν τὸν κατάλογον τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδρυμάτων, τοῦ ὁποίου ἡ σύνθεσις καταδεικνύει χαρακτηριστικῶς τὴν φροντίδα τῶν δημοσίων Ἀρχῶν καὶ τῆς Διοικήσεως νὰ διατηροῦν εἰς τὴν διάθεσίν των εὐκολα καὶ ἀποτελεσματικὰ μέσα ἐλέγχου.

Ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἐν ἄλλο πεδίον ἐφαρμογῆς τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς Τυποποιήσεως, δεδομένου ὅτι τοῦτο θὰ ἔχη μεγάλον ἀντίκτυπον εἰς τὴν Γαλλικὴν λογιστικὴν. Μέχρι πρό τινος, οἱ προϋπολογισμοὶ τοῦ Κράτους καὶ τῶν Δημοσίων Ὄργανισμῶν, ὡς καὶ τῶν Ἰδρυμάτων εἰς τὰ ὁποία ὑποδιαιροῦνται ταῦτα, ὑπήγοντο ἀποκλειστικῶς εἰς σύνολον κανόνων γνωστῶν ὑπὸ τὸν ὄρον «δημόσιον λογιστικόν», τοῦ ὁποίου αἱ ἀρχαὶ διαφέρουν βαθύτατα τῶν ἀρχῶν τῆς λογιστικῆς ὀργανώσεως τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ὑπήγαγε τὰς δημοσίας ἐπιχειρήσεις καὶ δημοσία ἰδρύματα βιομηχανικοῦ ἢ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος εἰς τὸ Σχέδιον 1947, ἐπελήφθη τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ, ἐμπνεόμενον κυρίως ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Τυποποιήσεως υἱοθετηθεισῶν ἀρχῶν. Ἦδη, ἐδοκιμάσθησαν ἐφαρμογαὶ τινες (λογιστικὴ κοινοτήτων) ἢ καὶ ἐφηρμόσθησαν τιοαῦται (νοσοκομεῖα καὶ δημοσία ἰδρύματα) ἐλπίζεται δὲ προοδευτικὴ γενίκευσις των. Πρόκειται περὶ λίαν ἐνδιαφερούσης ἐξελιξέως, ἐφ' ὅσον αὕτη θὰ παρέχη, ταυτοχρόνως, τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων ἐσόδων νὰ ἐπωφεληταὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἐλαστικότητος τὴν ὁποίαν προσφέρει ἡ λογιστικὴ τεχνικὴ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί, κυρίως, θὰ διευκολύνῃ τὴν συγκέντρωσιν ἐπὶ συγκρισίμων βάσεων, πολυαριθμῶν δημοσιονομικῶν καὶ οἰκονομικῶν δεδομένων, τῶν ὁποίων ἡ σύνθεσις θὰ βελτιώσῃ μεγάλως τὴν διεξαγωγὴν ἐργασιῶν σχετικῶν μὲ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα.

Ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐφαρμογῆς ὠρισμένων συμπερασμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς Τυποποιήσεως τῆς Λογιστικῆς ἀπορρέει ἐκ τοῦ Νομοθετικοῦ Διαιτήματος τῆς 29 Ἰουνίου 1948, ἐκδοθέντος κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς 15 Αὐγούστου 1945, ὅπερ ἐπέβαλε φόρον ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἀρθρα 69 καὶ 74 παρέχουν τὴν εὐχέρειαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ ἀναθεωροῦν τὸν ἰσολογισμόν των, συγχρόνως δὲ νὰ διενεργοῦν, ἀπαλλασσόμεναι φόρου, τὰς συμπληρωματικὰς ἀποσδέσεις, ὑπολογιζομένας ἐπὶ τῆς νέας ἀξίας τῶν ἀκίνητοποιήσεων. Ἡ παραχώρησις τοῦ φορολογικοῦ τούτου εὐεργετήματος τελεῖ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ὑπὸ τῶν ρηθεισῶν ἐπιχειρήσεων υἱοθετήσεως τοῦ ὑποδείγματος - τύπου τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ τῶν ὀρισμῶν καὶ κανόνων ἀποτιμῆσεως τοῦ Σχεδίου 1947. Καίτοι: ὁ ἀριθμὸς τῶν περιπτώσεων αἵτινες ἠδυνήθησαν ἐκ τῶν διατάξεων αὐτῶν εἶναι περιωρισμένος, πρόκειται συνήθως περὶ σημαντικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν ὁποίων ἡ σαφὴς τυποποιήσις τῶν ἰσολο-

γισμῶν προσφέρει οὕτω αἰσθητὴν συμβολὴν εἰς τὴν λογιστικὴν τυποποίησιν ἔστω καὶ ἂν ὁ προαιρετικὸς χαρακτήρ καὶ οἱ πρακτικοὶ τρόποι ἐπανεντιμῆσεως δημιουργῶν συχνὰ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς νέα στοιχεῖα ἀνομοιογενείας.

Καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, δὲν ὑπάρχουν στατιστικὰ στοιχεῖα διὰ νὰ ἐκτιμῆσωμεν τὴν ἔκτασιν καθ' ἣν αἱ Γαλλικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐφαρμόζουσι οἰκιοθελῶς τὸ Λογιστικὸν Σχέδιον 1947. Ἐὰν ὁμως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἐκτὸς τῶν ἰδιωτικῶν δημοσιεύσεων, ἢ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθεῖσα εἰσήγησις, ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, ἐπωλήθη εἰς πολλὰς δεκάδας χιλιάδων ἀντιτύπων, ἦτοι πλέον τοῦ τριπλασίου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Γάλλων Ὀρκωτῶν Λογιστῶν Λογιστῶν καὶ Ἀνεγνωρισμένων Λογιστῶν, δικαιούμεθα νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸ Σχέδιον 1947 ἀπολαμβάνει σήμερον, ἂν ὄχι ἐκτεταμένης ἐφαρμογῆς εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, τουλάχιστον εὐρείας διαδόσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ἐνισχύσῃ ἔτι περισσότερο εἰς τὸ μέλλον ἢ λογιστικὴ ἐκπαίδευσις. Καίτοι οἱ καθηγηταὶ δικαίως ἀρνούνται κατὰ γενικὸν κανόνα νὰ ἀφομοιώσουν τὴν λογιστικὴν θεωρίαν τοῦ Σχεδίου 1947, ἀναπτύσσουσι ἐν τούτοις τὴν ὑψὴν του καὶ υἱοθετοῦσι τὴν ὁρολογίαν του. Ἡ μελέτη τοῦ σχεδίου περιλαμβάνεται, ἄλλωστε, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, εἰς τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα τῶν ἰδρυμάτων δημοσίας ἐκπαίδευσσεως.

Ἐν τέλει δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως εἰσέρχεται προοδευτικῶς εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν ἢ χρηματοοικονομικὴν λογιστικὴν. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Σχεδίου θὰ διευκολύνετο ὅλως ἰδιαιτέρως ἂν οἱ γενικοὶ κανόνες αὐτοῦ διηυθετοῦντο κατὰ τρόπον ὥστε νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν οἱ διάφοροι τύποι ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐξεταζόμενοι ἀπὸ τὴν διπλὴν ἄποψιν, ἦτοι τοῦ εἶδους τῆς ἐκμεταλλεύσεώς των καὶ τοῦ μορφολογικοῦ των χαρακτήρος: διαστάσεις, διάρθρωσις, ὀργάνωσις. Καίτοι ἢ τοιαύτη ἐφαρμογὴ δὲν παρουσιάζει, εἰς τὴν πραγματικότητά, σοβαρὰς δυσκολίας πρακτικῆς φύσεως, δεδομένου ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ καταφεύγουν εἰς τοὺς λογιστικούς τεχνικούς των, ἐν τούτοις ἢ γενικὴ προσαρμογὴ ὑπὸ μορφήν ἐπαγγελματικῶν Σχεδίων θὰ παρουσιάζε τὸ διπλοῦν πλεονέκτημα τοῦ νὰ ὑπερνήκησῃ εὐκολώτερον ὠρισιμένα ἐμπόδια ψυχολογικῆς φύσεως καὶ νὰ διατηρήσῃ ἀναλλοιώτους τὰς οὐσιώδεις ἀρχὰς τοῦ γενικοῦ Σχεδίου, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον ὄρον διὰ τὸν καταρτισμὸν γενικῆς στατιστικῆς. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔλειπε ἢ προσαρμογὴ αὕτη ἐπαγγελματικῆς φύσεως, καὶ ἄλιν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπερβάλλεται τὸ ἐλάττωμα τῆς ἐλλείψεως ἐλαστικότητος, προβαλλόμενον συνήθως ὡς ἐν τῶν μεγαλύτερων μειονεκτημάτων πάσης λογιστικῆς τυποποιήσεως. Τὸ «Γενικὸν Σχέδιον» πρέπει ἀναγκαστικῶς νὰ προβλέπη πάντας τοὺς ἐνδεχομένους τύπους ἐγγραφῶν, ἀλλ' αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν ὑποχρεοῦνται προφανῶς νὰ ἀνοίγουν τοὺς λογαριασμοὺς οἱ ὅποιοι ἀντιστοιχοῦν εἰς ἐργασίας μὴ ὑφισταμένας παρ' αὐταῖς.

Ἡ κατηγορία περὶ ἐλλείψεως ἐλαστικότητος εἰς τὸ σχέδιον εὐσταθεῖ ἀναμφισβητήτως περισσότερο ὅσον ἀφορᾷ τὴν τυποποίησιν τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Γενικὴν Λογιστικὴν, ὁ καθορισμὸς τοῦ κόστους παραγωγῆς, ὡς καὶ ἢ λογιστικὴ ἐμφάνισις τούτου, δημιουργοῦσι πράγματι πολλὰ καὶ λεπτὰ προβλήματα σχετικῶς μὲ τὴν τεχνικὴν φύσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ μὲ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀφ' ἑτέρου, αἱ ὁποῖαι συνήθως ἐξυπηρετοῦνται: κακῶς ὑπὸ μιᾶς μοναδικῆς γενικῆς καὶ πολυπλόκου μεθόδου. Σχετι-

κῶς ἐπιβάλλονται ἀπόψεις οἰκονομικῆς φύσεως, δεδομένου ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ ἐξειλιγμένου συστήματος δυνατὸν νὰ ἐπιβάλη τὴν ἀναδιοργάνωσιν πολλῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, συνεπαγομένην ἔξοδα τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ εἶναι κάποτε δυσανάλογος τῶν ἐκ τῆς μεταρρυθμίσεως προσδοκωμένων πλεονεκτημάτων. Ἀντιλαμβάνομεθα ὅθεν διατὶ αἱ διατάξεις τοῦ Σχεδίου 1947 ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κόστους ἔσχον περιορισμένην ἐφαρμογὴν μέχρι τοῦδε : ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι δὲν προσηρμόσθησαν εἰς τοὺς διαφόρους τομείς τῆς οἰκονομίας ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ὁ χαρακτήρ των, τὸν ὁποῖον δεόν νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐννοήσωμεν, εἶναι πολύπλοκος.

Ἐφ' ὅσον ὁ καθορισμὸς τοῦ κόστους ἐπὶ ἀρθολογικῶν καὶ ἐνιαίων βάσεων ἀποτελεῖ πρωταρχικὸν πρόβλημα, εἶναι φυσικὸν ὅπως ἡ προσπάθεια τυποποιήσεως στραφῆ κατὰ πρῶτον πρὸς τὴν χρηματοοικονομικὴν λογιστικὴν, τῆς ὁποίας ἡ ἀπλουστερά ἐνοποιήσις προπαρασκευάζει τὴν τυποποίησιν τοῦ κόστους. Δυνάμεθα ὅθεν νὰ ἐννοήσωμεν διατὶ ἡ Ἐπιτροπὴ, ἣτις ἀνέπτυξε συγχρόνως τὰ δύο ζητήματα, εἶδε τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἔργου τῆς ἐφαρμοζόμενον εὐρύτερον τοῦ δευτέρου.

IV.—Μελλοντικαὶ προοπτικαὶ τοῦ Σχεδίου 1947

Τὸ Γαλλικὸν Λογιστικὸν Σχέδιον, ὡς ἀνθρώπινον ἔργον, ἐμφανίζει ἀναποφεύκτως καὶ ἀτελείας τινάς. Ὡς ἔργον ὁμαδικὸν δὲν ἦτο δυνατὸν εἰμὴ νὰ υἱοθετηθῇ δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων τῶν συντακτῶν αὐτοῦ οἱ ὅποιοι, ἐν τῇ προσπάθειά των νὰ προωθήσουν τὴν ἰδέαν τῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως, ἠναγκάσθησαν πολλάκις νὰ καταπνίξουν τὰς προσωπικὰς των προτιμήσεις χωρὶς ὁμῶς καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν πᾶσαν ἰδέαν βελτιώσεως τοῦ Σχεδίου. Διὸ καὶ ἀπὸ τοῦ 1948, ἤρχισαν μελετῶντες τὰς κριτικὰς τὰς ὁποίας προεκάλεσαν αἱ διατάξεις τοῦ Σχεδίου καὶ τῶν ὁποίων ἡ σημασία ποικίλλει ἀναλόγως ἐκ τοῦ ἂν πρόκειται περὶ τῆς γενικῆς λογιστικῆς ἢ περὶ τῆς ἀναλυτικῆς λογιστικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Αἱ σχετικῶς μὲ τὴν πρώτην τούτων γενόμεναι παρατηρήσεις καὶ ὑποδείξεις —τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐκθέσωμεν ἐν λεπτομερείᾳ ἐνταῦθα—ἡ ἀμφισβητοῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως αὐτὰς ταύτας τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ Σχεδίου ἢ ἀντιθέτως εἶναι δεκτικαὶ ἐνσωματώσεώς των εἰς τὸ πλαίσιον τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1947 υἱοθετηθείσης λογιστικῆς τυποποιήσεως.

Καθ' ὃν χρόνον ἡ λογιστικὴ τυποποίησις εὐρίσκειται εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης, πᾶσα ἀτομικὴ πρόοδος παραμένει δυνατὴ καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀντιλήψεις ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι ἐπιθυμηταί, πρέπει ὁμῶς νὰ παραμένῃ ὡς θεωρία πᾶσα δογματικὴ συζήτησις ἐπὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν αἵτινες ἐπεκράτησαν κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν κανόνων, ἐφ' ὅσον ἐλήφθη ἀπόφασις καὶ ἐφ' ὅσον ἡ μακροχρόνιος ἐφαρμογὴ των δὲν ἐνεφάνισεν ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν ἀρχικῶν σκέψεων. Ἡ υἱοθέτησις ἄλλοιᾶς στάσεως θὰ ἐσήμαινε ἄρνησιν αὐτῆς ταύτης τῆς ἀρχῆς τῆς τυποποιήσεως.

Μὲ τὴν βασικὴν ταύτην ἐπιφύλαξιν, τὸ Σχέδιον 1947 χρήζει ἀναμφισβητήτως πολλῶν διορθώσεων. Σχετικῶς μὲ τὴν γενικὴν λογιστικὴν—χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ προβῶμεν εἰς ἔστω καὶ ἐνδεικτικὴν ἀπαρίθμησιν—θὰ ἀναφέρωμεν ὅτι, ἀποκλειομένης πάσης ὀργανικῆς ἀνασυντάξεως, ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Σχεδίου δύναται νὰ ἀποβλέπη :

—εἴτε εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν, τὴν διόρθωσιν τῶν σφαλμάτων ἢ τὴν διευκρίνισιν ὀρισμένων διατάξεων, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἐπαρκῶς σαφεῖς

—εἴτε εἰς τὴν βελτίωσιν διαφόρων κανόνων πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως διευκολύνονται τόσον ἢ συγκέντρωσις τοῦ ἀναγκαιοῦτος διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομικὴν λογιστικὴν ὕλικου ὅσον καὶ ἡ διαχειρίσεις τῶν ἐπιχειρήσεων (διάκρισις μεταξὺ σταθερῶν καὶ μὴ ἐξόδων, καθορισμὸς τοῦ μεικτοῦ κέρδους κλπ.), ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι αἱ ἀξιώσεις ταύτης (ἐθνικῆς οἰκονομικῆς λογιστικῆς) θὰ παραχωροῦν τὴν θέσιν τῶν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐπιχειρήσεων.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἀναλυτικὴ λογιστικὴ ἐκμεταλλεύσεως δὲν εἶναι ἴσως τόσον πολὺπλοκος ὅσον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, ὑπὸ τὸν ὅρον βεβαίως νὰ προσαρμύζεται αὕτη εἰς τὰς ἀνάγκας ἐκάστης ἐπιχειρήσεως, ἐπιβάλλεται ἐν τούτοις ἡ προσπάθεια τῆς ἀπλοποιήσεώς της. Γενικῶς καταλογίζουσι εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Σχεδίου 1947 προκρινομένην μέθοδον τὴν δυσχέρειαν τῶν ὑπολογισμῶν, τὴν προκαλουμένην ἐκ τοῦ μερισμοῦ τῶν ἐμμέσων ἐξόδων καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν, τῇ βοήθειᾳ τῶν θέσεων κόστους, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς δέον νὰ πολλαπλασιάζεται εἰς τοὺς κόλπους τῶν, ποιᾶς τιнос σημασίας, ἐπιχειρήσεων, διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἀκριβῶν ἀποτελεσμάτων. Τὸ μειονέκτημα τοῦτο εἶναι τοσοῦτον μᾶλλον σοβαρὸν καθόσον τοιαῦτα ἐνέργεια δέον νὰ ἐπαναλαμβάνονται συχνά. Καταρτίζονται μελέται ἀποσκοποῦσαι νὰ καταδείξουν τὰς ὑπὸ τῆς μεθόδου παρεχομένης εὐχερείας καὶ νὰ καταστήσουν πλεόν ἐλαστικὴν τὴν λειτουργίαν, διὰ τῆς χρήσεως, παραδείγματος χάριν, ἀπλοποιημένων τρόπων ὑπολογισμοῦ καὶ τῆς γενικεύσεως τοῦ προτύπου κόστους.

Ἡ φροντίς τῆς μελέτης καὶ εἰσηγήσεως τῶν εὐχταίων τροποποιήσεων ἀνετέθη εἰς τὸ Ἀνώτερον Συμβούλιον τῆς Λογιστικῆς, τὸ ὁποῖον συσταθὲν ὑπὸ τοῦ διατάγματος τῆς 16 Ἰανουαρίου 1947 καὶ ἔχον χαρακτηριστὴν γνωμοδοτικόν, ἀνέλαβε τὴν ἐξῆς τριπλὴν ἀποστολήν :

1) ὅπως ἐπιβλέπη τὰς σχετικὰς μετὰ τὴν λογιστικὴν τυποποίησιν ἐργασίας συντονίζον :

α) τὴν ἐκπόνησιν τῶν ἐπαγγελματικῶν Σχεδίων, καταρτισθησομένων ἐν τῇ πλαίσιῳ τοῦ Γενικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου

β) τὰς ἐργασίας τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ὑφίστανται ἤδη ἢ πρόκειται νὰ συσταθοῦν καὶ αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀρμοδιότητα ἐπὶ τῆς λογιστικῆς

2) ὅπως ἐλέγχῃ ἵνα οἱ διάφοροι οὗτοι τύποι λογιστικῆς ἔχουν καταρτισθῇ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δύνανται νὰ παρέχουν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομικῆς λογιστικῆς

3) ὅπως προβαίη εἰς παντὸς εἶδους μελέτας, συγκεντρώνη καὶ διαδίδῃ τὰς μελέτας αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν :

α) τὴν σχολικὴν ἢ μετασχολικὴν διδασκαλίαν τῆς λογιστικῆς

β) τὴν βελτίωσιν τῆς τεχνικῆς τῆς λογιστικῆς καὶ τῆς λογιστικῆς ὀργανώσεως.

Τὸ Ἀνώτερον Συμβούλιον τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐξ ὑπαλλήλων τῶν ἐνδιαφερομένων Ὑπουργείων καὶ ἐκ τεχνικῶν ἐκλεγέντων λόγῳ τῆς ἱκανότητός των ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς λογιστικῆς ἢ «ἐπὶ πεδίοις ἔνθα ἐμφανίζονται αἱ σχέσεις τῆς λογιστικῆς μετὰ τῶν δικαστικῶν, οἰκονομικῶν ἢ χρηματοοικονομικῶν διατάξεων», καὶ τὸ ὁποῖον ἐκδίδει σχετικῶν «Δελτίον Πληροφοριῶν», ἀποτελεῖ πραγματικὸν «κέντρον ἀπηγήσεων» τῶν λογιστικῶν ζητημάτων.

Ἄφου ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν καταβληθεῖσαν προσπάθειαν ὅπως ἐφαρμοσθῇ τὸ Γενικὸν Λογιστικὸν Σχέδιον εἰς τὰς δημοσίας ἐπιχειρήσεις, τὸ ὡς ἄνω Συμβούλιον ἠσχολήθη μετὰ τὴν λογιστικὴν ἐκπαίδευσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπρότεινε ἐνδιαφερούσας λύσεις, συμμετέσχεν εἰς τὰς γενομένας ἐργασίας ἐπὶ τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ καὶ ἐμελέτησε τὴν τυποποίησιν τῆς ἀγροτικῆς λογιστικῆς. Τέλος ἀνέλαβε τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου 1947 : ἡ πρώτη σειρά τροποποιήσεων τοῦ ἐδημοσιεύθη ἀπὸ τοῦ 1950, ἡ δευτέρα, ἣτις εἶναι κατὰ πολὺ σπουδαιότερα, μελετᾶται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ θὰ δοθῇ εἰς τὴν δημοσιότητα προσεχῶς.

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ καταστήσωμεν γνωστὰς τὰς συγχρόνους τάσεις τῆς γαλλικῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως, ὡς αὗται ἐμφανίζονται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Ἄνω Συμβουλίου τῆς Λογιστικῆς. Τὸ Συμβούλιον πεπεισμένον ὅτι τὸ Σχέδιον 1947, παρ' ὅλας τὰς ἀτελείας του, ἀποτελεῖ ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ἀξιόλογον ὄργανον, κρίνει ὅτι ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Σχεδίου δεόν νὰ εἶναι προοδευτικὴ καὶ συνετὴ, πᾶσα δὲ τροποποιήσις του δεόν νὰ ὑπαγορεύεται ὑπὸ πραγματικῆς ἀνάγκης, σεβομένη τὴν γενικὴν διάρθρωσίν του.

Ἡ ἀξίειπαινος, ἄλλωστε, ἐπιθυμία τῆς προόδου δὲν θὰ ἔπρεπε, πράγματι, νὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναθεώρησιν τῶν βασικῶν ἀρχῶν αἰτίνας ἐτέθησαν τὸ 1947, διότι ἡ υἱοθέτησις νέων ἀντιλήψεων θὰ ἀπεθάρρυνε τοὺς διευθυντὰς ἐπιχειρήσεων καὶ τοὺς τεχνικούς, τελικῶς δὲ θὰ προσέκρουε εἰς τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τῆς λογιστικῆς τυποποιήσεως.

Πρόκειται, πράγματι, περὶ ἔργου μακρᾶς πνοῆς, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται κυρίως καὶ ἐν τελικῇ ἀναλύσει ἐκ τοῦ ἐκουσίου προσεταιρισμοῦ ἐκείνων οἵτινες θὰ τὸ χρησιμοποιήσουν. Καίτοι μερικοὶ τῶν συγγραφέων τοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου 1947 εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ἡ τυποποίησις τῶν λογαριασμῶν θὰ ἔπρεπε νὰ προσλάβῃ ἀναγκαστικὸν χαρακτήρα, ἤδη καταφαίνεται ὅτι ἡ υἱοθέτησις τοῦ ἔργου τῶν ἀναμένεται κυρίως ἐκ τῆς συνεργασίας τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι καλύτερον φωτισμένοι ἐκ τοῦ παραδείγματος, θὰ ἀναγνωρίζουν ὁλονὲν περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ ἐμφάνισις τῶν λογαριασμῶν καὶ ἀποτελεσμάτων των, ἐπὶ ὀρθολογικῶν καὶ ἐνικαίων βάσεων.

Ὁ χειρισμὸς τῶν ἀριθμῶν ἀγχι συχὰ πρὸς τὸ φιλοσοφεῖν : ἀντιδράσις τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος κατὰ τοῦ καθαρῶς γεωμετρικοῦ. Ἐὰν δὲν ἐφοβούμεθα μήπως ὑποπέσωμεν εἰς τὸ ἀνωτέρω σφάλμα θὰ εἶχομεν τὴν διάθεσιν, τελευτῶντες τὴν παροῦσαν τεχνικὴν μελέτην, νὰ θέσωμεν τὴν λογιστικὴν τυποποίησιν ὑπὸ τὴν προστασίαν διασήμων προσωπικοτήτων. Δι' ἓνα Ἑλληνα φιλόσοφον οἱ ἀριθμοὶ ἀπετέλουν αὐτὴν ταύτην τὴν ἀρχὴν τῶν πραγμάτων, Γάλλος δὲ συγγραφεὺς ἐβλεπεν εἰς τὴν τάξιν τὸ ἠθικόν των κάλλος. Χωρὶς ν' ἀναζητῶμεν εἰς τὰς θεωρίας ταύτας τὰ θεμέλια τῆς τυποποιήσεως τῶν λογαριασμῶν, ἄς ἀναγνωρίσωμεν πάντως ὅτι πᾶσα ὀρθὴ ταξινόμησις περικλείει προσπάθειαν σαφηνίας καὶ καλῆς πίστεως. Καὶ ἡ λογιστικὴ τυποποίησις, ἣτις δὲν ἐκφεύγει τῆς ἀνάγκης ταύτης, τείνει νὰ καταστήσει τοιοῦτοτρόπως ὄργανον κατανοήσεως, τοῦ ὁποίου αἱ ἐπιτυχεῖς ἀπόψεις ἐξέρχονται τῶν ὀρίων τῆς οἰκονομίας διὰ νὰ φθάσουν μέχρι τῶν κοινωνικῶν σχέσεων. Ταυτοχρόνως καὶ κατ' ἀπόλυτον φυσικὴν φορὰν τείνει νὰ λάβῃ χαρακτήρα καθολικότητος.

Διὸ εἰς τὴν Γενικὴν μας Εἰσήγησιν, ὑποβληθεῖσαν ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐπι-

τροπῆς Λογιστικῆς Τυποποιήσεως, κατελήξαμεν, ἐν συμπεράσματι, γὰ ρίψωμεν τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ νέον Σχέδιον «ἢ ἀπέτελε: ἴσως νέον ὄργανον διεθνούς συνεργασίας». Δύο ἔτη θραδύτερον ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν Εὐρώπην τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀνέθεσεν εἰς ὁμάδα Ἐμπειρογνομόνων, τῶν ἐργασιῶν τῆς ὁποίας ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύωμεν, τὸ ἔργον τῆς ἐκπονήσεως ἐνιαίου Λογιστικοῦ Σχεδίου διὰ τὰ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ σιδηροδρομικὰ δίκτυα, τὸ ὅποιον συνωδεύθη ὑπὸ τῆς ἀποδοχῆς ἐνιαίας μέθοδου ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους. Πρὸ τῶν σημαντικῶν ἀποτελεσμάτων ἅτινα ἐπετεύχθησαν, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὸ 1951 ἐπεζέτεινε τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ὁμάδος Ἐμπειρογνομόνων εἰς τὰς ὁδικὰς καὶ ποταμίας μεταφορὰς. Καὶ ἐδῶ υἱοθετήθησαν οὐσιώδη συμπεράσματα. Γενικὴ μελέτῃ τῆς ὁποίας μᾶς ἀνετέθη ἡ σύνταξις, μέλλει νὰ συνδέσῃ τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Τὰ οὗτω ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα δὲν παρουσιάζουν μόνον τεχνικὴν ἀξίαν. Δεικνύουν ἐξ ἴσου—καὶ ἀξίζει τὸν κόπον νὰ υπογραμμισθῇ τὸ παράδοξον—ὅτι ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου δύνανται εὐκολώτερον νὰ πραγματοποιηθοῦν συμφωνίαι μεταξὺ περισσοτέρων χωρῶν παρὰ ἐν τῷ ἐθνικῷ πλαίσιῳ. Τὸ γεγονός τούτο ἀποτελεῖ νέαν ἀπόδειξιν τοῦ καλοῦ τὸ ὅποιον προέρχεται ἐκ τῶν διεθνῶν ἐπαφῶν. Ἡ πρωτοβουλία τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ Γραφεῖον Ἐρευνῶν τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν εὐρίσκει οὕτω νέαν δικαίωσιν.